Strona znajduje się w archiwum.

A jednak kolej IV Kolej wobec granicy. Kolej jako miejsce graniczne - ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa

26.02.2021

Muzeum w Chorzowie, Muzeum Hutnictwa (w organizacji) w Chorzowie, Wrocławski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej, Uniwersytet Wrocławski, Muzeum Historyczne w Lubinie

Wydarzenie	A jednak kolej IV Kolej wobec granicy. Kolej jako miejsce graniczne - ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa
Data	16 listopada
Organizator	Muzeum w Chorzowie, Muzeum Hutnictwa (w organizacji) w Chorzowie, Wrocławski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej, Uniwersytet Wrocławski, Muzeum Historyczne w Lubinie

Opis	Kolej od początku swojego istnienia przekraczała granice – prędkości, wyobraźni, strachu, państw mniejszych i większych. Ułatwiała przemieszczanie się (w tym podróże i wymianę międzynarodową), czego symbolem mogą być pierwsze linie kolejowe na ziemiach polskich, które prowadziły w swoich założeniach nie tyle do granic państw, ale miały je przekroczyć i umożliwić przewóz osób i towarów za granicę, do sąsiedniego kraju. Sieć kolejowa mogła też granice stwarzać lub wykorzystywać – tam gdzie różne były rozstawy toru, stosowano odmienne napięcie sieci elektrycznej lub też lokalne przepisy ograniczały (ograniczają?) wykorzystanie konkretnych typów taboru. Stacja kolejowa była miejscem granicznym zarówno w dosłownym znaczeniu przekraczania granicy państwa (stąd wielkie stacje graniczne na ziemiach polskich jak np. w Maczkach (Granicy) czy Aleksandrowie Kujawskim), jak i granicą do opisanego wyżej „świata w świecie" – miasta kolei, rządzącego się własnymi prawami i/lub normami zwyczajowymi innymi niż wokół. Owa relacja wobec granicy ulegała też zmianom – gdy państwa wzmacniały / ograniczały kontrole graniczne, gdy zmianie ulegał sam przebieg granicy państwowej. Inaczej wyglądał przewóz towarów i osób na kolejach Niemiec i Austro-Węgier pod koniec XIX w., inaczej w relacjach tychże z Rosją. Pod koniec XIX w. pojawiły się również liczne normy prawa, które miały ujednolicić koleje na świecie, dążąc do ograniczenia przeszkód. Z kolei po 1945 r. graniczną mogła stać się polityka wobec kolei i jej funkcji (gospodarczej, społecznej, militarnej), na skutek tego „za żelazną kurtyną" mogły być po jednej stronie „żywe skanseny" planowego ruchu parowego aż do lat 90. XX w. (Polska), a po drugiej drastyczne cięcia nieekonomicznych linii (Wielka Brytania). Po raz czwarty (w obecnej formule) organizatorzy zapraszają do udziału w konferencji poświęconej badaniom nad dziejami transportu, tym razem w gościnnych progach nowego Muzeum Hutnictwa w Chorzowie. Wśród zagadnień, do których badania zachęcamy są: - ruch graniczny międzynarodowy (przepisy, tabor, znaczenie dla życia gospodarczego i społecznego, przemyt, pracownicy stacji granicznych) - relacje między kolejami w państwach graniczących ze sobą (np. PKP i DB) - tranzyt międzynarodowy, w tym przewóz wojsk przez kraje trzecie - zabezpieczenie kolejowych przejść granicznych i transgranicznych linii kolejowych - stacje graniczne (ich historia, infrastruktura, architektura dworców i innych obiektów, opieka konserwatorska) - stacja kolejowa jako miejsce graniczne (także w ujęciu antropologicznym i literaturoznawczym) - styk kolei głównych i lokalnych, kolei i innych środków transportu - porozumienia międzynarodowe wpływające na międzynarodowy ruch kolejowy w tym historia międzynarodowych przepisów kolejowych oraz kolejowych organizacji międzynarodowych. Tegoroczna konferencja będzie organizowana w nowym Muzeum Hutnictwa w Chorzowie, podkreślając dodatkowo relacje między koleją i przemysłem. Szczegółowy program wydarzenia będzie znany we wrześniu 2021 r., gdyż do 31 sierpnia organizatorzy oczekują na zgłoszenia wystąpień. Koordynatorami wydarzenia są: dr hab. Tomasz Przerwa (Uniwersytet Wrocławski) dr Dawid Keller (Muzeum w Chorzowie), dr Bartosz Kruk (IPN Wrocław).
Strona internetowa	